

HENRYK CYPEL

Dnia 1 października 1949 r. w Warszawie członek Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce mgr Irena Skonieczna, przesłuchiwała niżej wymienionego w charakterze świadka, bez przysięgi. Po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, świadek zeznał, co następuje:

Imię i nazwisko	Henryk Cypel
Data i miejsce urodzenia	23 maja 1920 r., Warszawa
Imiona rodziców	Piotr i Helena z d. Mazurowska
Zawód ojca	urzędnik
Przynależność państwowa i narodowość	polska
Wyznanie	rzymskokatolickie
Wykształcenie	średnie
Zawód	technik
Miejsce zamieszkania	Morszyńska 7 m. 5
Karalność	niekarany

Wybuch powstania warszawskiego zastał mnie na Sadybie. Do pierwszych dni września 1944 roku trwały na tym terenie walki. Najbliższe oddziały Niemców stacjonowały w klasztorze na Służewie i w Wilanowie, był to Wehrmacht. 3 września Wehrmacht wraz z oddziałami Ukraińców wyciągnął ludność z domów całej Sadyby, może tylko bez części południowej, z której mieszkańcy zostali wyrzuceni wcześniej, i spędził do fortu czerniakowskiego. Między ludnością cywilną znajdowała się także pewna liczba powstańców, którzy zdążyli zdjąć mundury. Reszta ich została wybita. Żołnierze zajmujący ten teren mieli prawdopodobnie rozkaz wszystkich powstańców na miejscu zabijać. Ludność zgromadzona

w forcie została otoczona karabinami maszynowymi. Wyglądało to na zamiar masowej egzekucji. Po pewnym czasie rozeszła się pogłoska, że przyjechał von dem Bach. Do ludności przemówił pewien generał niemiecki, podobno właśnie von dem Bach. Jak on wyglądał, w tej chwili już nie pamiętam. Zapewnił, że zebrany nic nie grozi, że każdy znajdzie pracę itp., po czym karabiny zostały uprzątnięte. Ludność została poprowadzona piechotą pod eskortą żołnierzy niemieckich na Dworzec Zachodni, a stąd pociągami do Pruszkowa.

O zbrodni dokonanej przez Niemców 2 września 1944 roku na ul. Podhalańskiej słyszałem. Jednak bliższych informacji może udzielić p. Irena Rakowska (zam. obecnie w Milanówku, ul. Sienkiewicza 6, 7 albo 9).

Na tym protokół zakończono i odczytano.